

Rozliczanie podatku VAT ze szczególnym uwzględnieniem działalności transgranicznej

Business Support on Your Doorstep

European Commission
Enterprise and Industry

Podatek VAT (1)

- ✓ Podatek od towarów i usług zwany jest także skrótowo VAT
- ✓ W polskim prawie stosowanie podatku VAT reguluje ustawa z dnia 11 marca 2004 o podatku od towarów i usług
- ✓ Podatek ten oblicza się jako różnicę pomiędzy VAT otrzymanym od klientów kupujących nasze towary i usługi (**sprzedaż = podatek należny**) a VAT zapłaconym w cenie kupowanych przez nas towarów i usług (**zakup = podatek naliczony**).

Podatek VAT – przykład 1

PRZYCHODY			KOSZTY		
NETTO	VAT	BRUTTO	NETTO	VAT	BRUTTO
1000	220	1220	500	110	610

- *od firmy A kupujemy na fakturę VAT (FV) towar za 500 zł + 110 zł VAT*
- *zakupiony towar sprzedajmy firmie B za cenę 1000 zł + 220 zł VAT*

Obliczamy podatek do zapłacenia do Urzędu Skarbowego:

220,00 zł (VAT należny) – 110,00 zł (VAT naliczony) = 110,00 zł (podatek do US)

Podatek VAT – przykład 2

PRZYCHODY			KOSZTY		
NETTO	VAT	BRUTTO	NETTO	VAT	BRUTTO
1000	220	1220	500	110	610
			100	22	122

- *od firmy A kupujemy towar na FV za 500 zł + 110 zł VAT*
- *od firmy ABC kupujemy na FV opakowanie towaru A za 100 zł + 22 zł VAT*
- *zakupiony towar sprzedajmy firmie B za cenę 1000 zł + 220 zł VAT*

Obliczamy podatek do zapłacenia do Urzędu Skarbowego:

220,00 zł (VAT należny) – 132,00 zł (VAT naliczony) = 88,00 zł (podatek do US)

Faktura VAT a rachunek (1)

Ponieważ zgodnie z prawem polskim nie wszyscy muszą być płatnikami podatku VAT (czyli wystawcami faktury VAT za sprzedaż swoich towarów i usług), zobaczmy (przykład nr 3) co się dzieje w sytuacji, gdy opakowanie kupujemy od firmy ABC po cenie relatywnie niższej – za 110,00 zł brutto – jednakże zamiast faktury VAT otrzymujemy rachunek na podstawie którego nie można dokonać odliczenia podatku VAT.

Podatek VAT – przykład 3

PRZYCHODY			KOSZTY		
NETTO	VAT	BRUTTO	NETTO	VAT	BRUTTO
1000	220	1220	500	110	610
			110	-	110

- *od firmy A kupujemy towar za 500 zł + 110 zł VAT*
- *od firmy ABC kupujemy opakowanie towaru na RACHUNEK za 110 zł*
- *zakupiony towar sprzedajmy firmie B za cenę 1000 zł + 220 zł VAT*

Obliczamy podatek do zapłacenia do Urzędu Skarbowego:

220,00 zł (VAT należny) – 110,00 zł (VAT naliczony) = 110,00 zł (podatek do US)

Faktura VAT a rachunek (2)

Na podstawie tego przykładu widzimy, że co prawda zyskailiśmy 12,00 zł w cenie towaru (choć nie jest to regułą) jednakże w ogólnym rozrachunku straciliśmy kwotę 10,00 zł w postaci większego VAT-u, który musimy odprowadzić do Urzędu:

110,00 zł (VAT z przykładu 3) – 88,00 zł (VAT z przykładu 2) = 22,00 zł

22,00 zł (różnica VAT) – 12,00 zł (różnica w cenie zakupu) = 10,00 zł

Faktura VAT a rachunek (3)

Sytuacja z przykładu 3 obrazuje nam dlaczego często mówi się, że to klient decyduje o tym czy dana firma jest płatnikiem VAT czy nie.

Jeśli Pani Anna Kowalska prowadzi pracownię krawiecką i przygotowuje drobne zlecenia na rzecz klientów indywidualnych – nie ma konieczności rejestrowania się jako płatnik VAT.

Natomiast, jeśli ta sama Pani Anna Kowalska prowadzi sprzedaż szytych przez siebie ubrań do sklepów sieciowych – jest pewnym, iż jej kontrahent - duża firma X będzie chciała aby Pani Anna wystawiła mu fakturę VAT.

Faktura VAT a rachunek (4)

- Nie każdy podmiot gospodarczy musi być płatnikiem VAT.
Zwolnienie z tego obowiązku dotyczy firm których
limit sprzedaży nie przekroczył 100.000 PLN w danym roku*
– w momencie przekroczenia tej kwoty firma staje się płatnikiem VAT
(fakt ten należy zgłosić w Urzędzie Skarbowym).*

*Wartość obowiązująca od 1 stycznia 2010 roku (w roku 2009 była to kwota 50.000 zł),
mówi się o podniesieniu tej kwoty do wartości 150.000 zł w roku 2011*

Podatek VAT (2)

- Podatek VAT jest rozliczany w okresach 1 lub 3-miesięcznych
- Nadwyżka podatku VAT od zakupów (naliczonego) nad VAT od sprzedaży (należnego) przechodzi z jednego miesiąca na kolejne aż do momentu zrównania kwot obu podatków
- W rozliczaniu podatku VAT nie ma pojęcia „rok” – jeśli większy podatek naliczony został wygenerowany w grudniu wówczas przechodzi na miesiąc styczeń kolejnego roku
- Firma ma prawo wystąpić do Urzędu Skarbowego o zwrot nadwyżki podatku VAT

Zasada planowania podatkowego

Obowiązek zapłacenia podatku VAT powstaje w momencie wystawienia faktury VAT bądź innego dokumentu sprzedażowego, a nie w momencie dokonania płatności przez kontrahenta. Dlatego należy bardzo dokładnie przeanalizować sytuację czy jeśli wystawimy w ostatnim dniu miesiąca fakturę – nasz kontrahent będzie w stanie w terminie nam ją zapłacić

- jak również w przypadku gdyby płatność została przeterminowana
- czy jesteśmy przygotowani finansowo na zapłacenie tego podatku w terminie? Dlatego czasami warto wystawić fakturę o 1 dzień później
- w kolejnym miesiącu sprzedażowym i zyskać dodatkowy czas na uzyskanie stosownych środków pieniężnych.

Planowanie podatkowe - przykład

Firma XYZ wystawiła fakturę VAT zaliczkową w dniu 31.08.2010 na kwotę 10.000 zł netto + 2200 zł VAT. Nie miała żadnych kosztów ponieważ dopiero po dokonaniu płatności klienta zamierzała zakupić towar na realizację zlecenia. 25 września 2010 jeszcze nie było pieniędzy na koncie, ale firma musiała zapłacić 2200 zł z tytułu VAT do Urzędu Skarbowego.

Były dwa wyjścia tej sytuacji:

- Wystawić fakturę w dniu 1 września 2010 roku – wówczas termin płatności podatku VAT przypadający na 25 października (w międzyczasie mogły zostać wygenerowane koszty i faktyczna kwota do zapłaty podatku byłaby znacznie niższa);
- Wystawić fakturę pro-forma a dopiero po dokonaniu płatności przez kontrahenta wystawić prawidłową fakturę.

Faktura PRO-FORMA

Faktura pro-forma – stosowana najczęściej przy dokonywaniu sprzedaży towarów lub usług na zasadzie przedpłaty – to dokument o znikomej mocy prawnej. Jest bowiem podstawą do otrzymania płatności (zawiera dane i numer konta sprzedawcy oraz informację o kwocie i zamówionym towarze), natomiast nie jest dokumentem księgowym w rozumieniu ustawy o rachunkowości i jako taki nie jest zaliczana ani w przychody ani w koszty. Oznacza to, że jej wystawienie nie skutkuje zobowiązaniem podatkowym, a właściwą fakturę wystawiamy, zgodnie z zasadami wystawiania faktur VAT, dopiero po otrzymaniu płatności od klienta. Wówczas w rubryce „Sposób zapłaty” umieszczamy zapis Przedpłata lub Zapłacono.

PKWiU na fakturze VAT

W przypadku dokonania sprzedaży usług lub towaru objętych stawką inną niż 22% przy nazwie towaru lub usługi dodaje się obowiązkowo symbol PKWiU. W określonych, wyjątkowych przypadkach, zamiast PKWiU podaje się przepis na podstawie którego wystawca faktury stosuje zwolnienie lub obniżoną stawkę podatku.

Symbole PKWiU znajdziesz na stronie www.klasyfikacje.pl a następnie porównując z załącznikiem do Ustawy o podatku od towarów i usług możesz określić jaką stawką podatkową objęty jest sprzedawany przez Ciebie towar lub usługa.

Sprzedaż zagraniczna

- Przepisy dotyczące podatku VAT nie określają co prawda języka w którym powinna zostać wystawiona faktura VAT, jednakże z uwagi na problemy jakie rodzą faktury wystawione w języku obcym przy kontroli skarbowej najlepiej jest wystawić fakturę w dwóch językach - polskim i obcym.
- Faktura VAT powinna zostać wystawiona w walucie określonej umową, jednakże bez względu na to w jakiej walucie wystawiona jest kwota należności na fakturze, kwotę podatku VAT wykazuje się w PLN.
- W fakturach dokumentujących eksport towarów lub usług obowiązują zasady wystawienia faktury takie same jak w fakturach sprzedażowych dokumentujących operacje gospodarcze na terenie Polski.

Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów (WDT)

Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów, która jest opodatkowana 0% VAT, wymaga spełnienia dwóch podstawowych warunków:

- Sprzedawca musi posiadać dowód na to, że towary będące przedmiotem WDT zostały wywiezione z kraju i dostarczone nabywcy na terytorium innego państwa członkowskiego (mogą nimi być np. dokumenty otrzymane od przewoźnika – w tym faktura za transport z dostarczeniem do miejsca przeznaczenia, korespondencja handlowa z klientem, dokumenty ubezpieczenia towaru, dokument potwierdzający zapłatę za towar itp.)
- Zarówno podatnik jak i klient posiada właściwy i ważny numer NIP dla transakcji wewnątrzwspólnotowych (potocznie zwany NIP-UE) oraz obie strony podały ten numer na fakturze stwierdzającej dostawę towarów. To czy klient posiada ważny numer NIP-UE możesz sprawdzić korzystając z usług Ośrodka Zamiejscowego Biura Wymiany Informacji o VAT w Koninie pod numerem telefonu (063) 242-33-55 oraz poprzez e-mail: numery.vat@mofnet.gov.pl

Jeżeli kontrahent nie posiada NIP-UE, a jego siedziba znajduje się na terenie Unii Europejskiej – wówczas sprzedawca nalicza VAT wg normalnej stawki.

Eksport towarów poza kraje UE (1)

Eksportem towarów nazywany jest wywóz towarów poza terytorium Państw Członkowskich Wspólnoty Europejskiej potwierdzony przez urząd celny wyjścia (czyli ten poprzez który zostały ostatecznie wywiezione z terenu UE). Wywóz ten aby miał przesłanki eksportu musi zostać zrealizowany przez ściśle określone podmioty:

- Przez dostawcę lub w jego imieniu – wówczas mówimy o eksporcie bezpośrednim;
- Przez nabywcę mającego siedzibę poza terytorium Polski lub w jego imieniu – wówczas mamy do czynienia z eksportem pośrednim.

Faktura VAT dokumentująca dokonanie transakcji eksportu obok podstawowych danych spełniających kryteria poprawnej faktury powinna zawierać informacje na temat warunków dostawy oraz dokładny rodzaj i ilość towaru oraz ich wartość wyrażoną w walucie wymiennej (np. USD, EUR).

Eksport towarów poza kraje UE (2)

Stawkę 0% VAT możemy zastosować:

- **gdy sprzedawca jest eksporterem bezpośrednim** – dana firma występuje w dokumentach eksportowych jako zgłaszający towar do odprawy celnej. Stawka 0% dla tej sprzedaży jest naliczana dopiero po otrzymaniu przez firmę dokumentu celnego SAD potwierdzającego wywóz towarów poza terytorium UE. Do tego czasu sprzedaż jest zaewidencjonowana zgodnie ze stawką VAT właściwą dla danego towaru sprzedawanego na terenie kraju. Dopiero otrzymanie dokumentu SAD upoważnia do złożenia korekty deklaracji podatkowej, w której została rozliczona dana sprzedaż;
- **w przypadku importu pośredniego** – firmie przysługuje od razu uprawnienie do zaewidencjonowania sprzedaży z 0% stawką VAT.

Eksport usług – opodatkowany stawką NP

Artykuł 27 Ustawy o podatku od towarów i usług wprowadza pojęcie miejsca świadczenia usług, który przywołuje szereg usług przy eksporcie których naliczamy stawkę NP (nie podlega).

Od 01.01.2010 wprowadzono zmiany do ww. przepisu dlatego zaleca się na bieżąco sprawdzanie obowiązujących ustaw.

Należy pamiętać aby każdorazowo na fakturze znalazła się informacja na podstawie jakiego przepisu stosujemy stawkę NP!

Rozliczanie VAT od zakupu za granicą

Fakturę zagraniczną rozlicza się w kwocie brutto niezależnie od tego czy jest na niej naliczony VAT czy nie (VAT ten nie jest do odzyskania).

Do przeliczenia używa się kursu NBP z dnia wystawienia faktury lub ostatniego dnia gdy został ogłoszony kurs jeśli w dniu wystawienia faktury nie NBP nie ogłaszało średniego kursu dla danej waluty.

Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów (WNT)

Jest to nabycie towarów z 0% VAT u kontrahenta spełniającego dwa następujące warunki:

- Siedziba firmy kontrahenta znajduje się na terytorium Wspólnoty Europejskiej,
- Kontrahent posiada właściwy i ważny NIP dla transakcji wewnątrzwspólnotowych (tzw. NIP-UE, patrz: Wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów (WDT)).

Korzyścią płynącą z WNT jest 0% VAT – czyli niższa kwota do zapłaty kontrahentowi – bowiem jeśli zostałyby na fakturze naliczony przez niego VAT – my musielibyśmy zapłacić wyższe o tą kwotę zobowiązanie, natomiast i tak nie moglibyśmy tego rozliczyć.

Dla możliwości udowodnienia przed Urzędem Skarbowym zaistnienia WDT dobrze jest posiadać dokument przewozu towaru z innego kraju bądź jakąkolwiek korespondencję handlową z kontrahentem potwierdzającą zaistnienie tego faktu.

Import towarów (1)

- Importem towarów nazywamy przewóz towarów z państwa trzeciego (inne niż Polska i pozostałe kraje Unii Europejskiej) na teren Polski lub Państwa Członkowskiego gdzie zostaną objęte przez Urząd Celný stosownymi procedurami (m.in. procedurą składu celnego, tranzytu, odprawy czasowej z całkowitym zwolnieniem od należności celnych przywozowych oraz uszlachetniania czynnego w systemie zawieszéń). Dokumentem potwierdzającym odprawę celną zakupionego towaru jest SAD.
- Urząd Celný w trakcie prowadzonych przez siebie działań dokonuje obliczenia cła, podatku VAT oraz w niektórych przypadkach podatku akcyzowego. Podstawą opodatkowania jest wartość celna (wartość z faktury lub wartość oszacowana przez Urząd Celný w przypadku zaniżonej wartości na fakturze) powiększona o należne cło i jeżeli występuje również podatek akcyzowy. W szczególnych sytuacjach podstawa opodatkowania obejmuje także prowizję, opakowania, koszty transportu i ubezpieczenia które zostały poniesione lub zostaną poniesione do pierwszego miejsca przeznaczenia.

Import towarów (2)

- Obliczone przez Urząd Celny obciążenia podatkowe importer jest zobowiązany uregulować w terminie 10 dni. Podatek VAT widniejący w poz. 47 dokumentu SAD jest podatkiem naliczonym, który można odliczyć od podatku należnego.
- Osoby niezorientowane w zakresie procedur importowych mogą skorzystać z usług dowolnie wybranej Agencji Celnej. Za niewielkie wynagrodzenie Agencja reprezentuje firmę przed Urzędem Celnym.

WAŻNE!

Faktura kosztowa zagraniczna otrzymana od kontrahenta mającego swoją siedzibę poza terytorium Unii Europejskiej nie jest księgowana dopóki nie zostanie do niej dołączony SAD.

Business Support on Your Doorstep

Dziękuję za uwagę!

Monika Stachowska-Perek
e-mail: monika_stachowska@wp.pl
tel. 0-505-999-367

